

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ
Αχαρνών 2, 104 32 Αθήνα, Τηλ. 210-2124331 Fax : 210-2124524

Αθήνα 24/03/2020
Αριθμ. Πρωτ.: 645/272121

Προς:
Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοιν/κού Ελέγχου
Τμήμα Αναφορών

ΘΕΜΑ: «Αιτήματα κτηνοτρόφων Λέσβου πληγέντων από τη νόσο της ευλογιάς του προβάτου»

ΣΧΕΤ: **Η ΠΑΒ 231/24-10-2019**

Απαντώντας στην παραπάνω Αναφορά που κατέθεσαν οι Βουλευτές **κ.κ. Μ. Κορνηνάκα, Δ. Μανωλάκου** και **Μ. Συντυχάκης**, σας πληροφορούμε τα εξής:

Κατ' αρχάς, όσον αφορά στην αποζημίωση των κτηνοτρόφων, των οποίων το ζωικό κεφάλαιο θανατώθηκε υποχρεωτικά λόγω ευλογιάς κατά την επιζωοτία της νόσου στο νησί της Λέσβου την περίοδο των ετών 2017-2018, τα μέτρα καθορίστηκαν από τις αριθμ. 1970/66273 (Β' 2193/27.06.2017) και 2504/99385 (Β' 2914/19.07.2018) αποφάσεις των Αναπληρωτών Υπουργών Οικονομικών και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων για την «Έγκριση προγράμματος οικονομικών αποζημιώσεων και ενισχύσεων, που προκύπτουν από την επιβολή κτηνιατρικών μέτρων εξυγίανσης του ζωικού κεφαλαίου», για τα έτη 2017 και 2018, αντίστοιχα. Με αυτές, εγκρίνεται το πρόγραμμα οικονομικών αποζημιώσεων και ενισχύσεων, που προκύπτουν από την επιβολή κτηνιατρικών μέτρων εξυγίανσης του ζωικού κεφαλαίου της χώρας όπως διερεύνηση, πρόληψη, επιτήρηση, έλεγχος, εκρίζωση και έκτακτες επεμβάσεις, στο πλαίσιο εφαρμογής των ισχυουσών ειδικών κτηνιατρικών διατάξεων, με ενωσιακή συμμετοχή.

Βάσει του άρθρου 2 των ανωτέρω υπουργικών αποφάσεων, στις επιλέξιμες δαπάνες περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, οι δαπάνες άμεσης και προσηκούσας αποζημίωσης στους εκτροφείς ζώων που αναγκάζονται να προβούν, μετά από απόφαση των Κτηνιατρικών Αρχών, σε υποχρεωτική θανάτωση, σφαγή ή καταστροφή των ζώων τους και ενδεχομένως σε υποχρεωτική καταστροφή προϊόντων, καθώς και οι δαπάνες μεταφοράς και επεξεργασίας που προέκυψαν από τη διάθεση των πτωμάτων νεκρών ή θανατωμένων ζώων και των προϊόντων τους σε εγκεκριμένες μονάδες επεξεργασίας ζωικών υποπροϊόντων.

Επισημαίνεται ότι, η Διεύθυνση Υγείας των Ζώων της Γενικής Διεύθυνσης Κτηνιατρικής του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, βάσει των αιτημάτων των δικαιούχων, και πραγματοποίησε τις εξής πληρωμές:

ΕΤΟΣ 2017

Αποζημιώσεις κτηνοτρόφων λόγω υποχρεωτικής θανάτωσης ζώων (ΕΥΛΟΓΙΑ)
Συνολικό ποσό 429.380,00

ΕΤΟΣ 2018

Αποζημιώσεις κτηνοτρόφων λόγω υποχρεωτικής θανάτωσης ζώων (ΕΥΛΟΓΙΑ)
Συνολικό ποσό 166.275,00

Περαιτέρω, τα θέματα χορήγησης ενισχύσεων ήσσονος σημασίας (de minimis) ρυθμίζονται από τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1408/2013 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, όπως αυτός ισχύει μετά την τροποποίησή του από τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 316/2019 της Επιτροπής. Αναλυτικότερα δε οι κυριότερες τροποποιήσεις είναι οι κάτωθι:

1. Το σωρευτικό ποσό των ενισχύσεων ήσσονος σημασίας που χορηγούνται σε επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην πρωτογενή παραγωγή γεωργικών προϊόντων σε οποιαδήποτε περίοδο τριών οικονομικών ετών δεν δύναται να υπερβαίνει το εθνικό ανώτατο όριο που καθορίζεται στο Παράρτημα Ι του εν λόγω Κανονισμού και ανέρχεται σε 134.272.042 € και κατά παρέκκλιση σε 161,126,450 € σύμφωνα με το Παράρτημα ΙΙ του Κανονισμού.
2. Το ύψος ενίσχυσης ανά ενιαία επιχείρηση δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσό των 20.000 € και κατά παρέκκλιση το ποσό των 25.000 € κατά τη διάρκεια οποιασδήποτε περιόδου τριών οικονομικών ετών (βλ. άρθ. 3 παρ.2 και 3^α Κανονισμού ΕΕ 1408/2013, ως ισχύει).
3. Θεσπίζεται η, προς το παρόν προαιρετική, δημιουργία και χρήση κεντρικού μητρώου εκ μέρους των κρατών μελών προς επαλήθευση της μη υπέρβασης του ατομικού και εθνικού ανώτατου ορίου που ισχύουν για τις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας. Επισημαίνεται ότι η δημιουργία του εν λόγω μητρώου θα καταστεί αναγκαία για όσα κράτη μέλη επιλέξουν υψηλότερο ατομικό και εθνικό ανώτατο όριο ενίσχυσης δεδομένου ότι το τομεακό ανώτατο όριο, το οποίο αποτελεί προϋπόθεση για την εν λόγω επιλογή, απαιτεί ακόμη στενότερη παρακολούθηση των χορηγούμενων ενισχύσεων. Συνεπώς, για τα εν λόγω κράτη μέλη θα καταστεί υποχρεωτική η χρήση κεντρικού μητρώου, προκειμένου να τηρείται αρχείο όλων των χορηγούμενων ενισχύσεων ήσσονος σημασίας και να είναι δυνατή η επαλήθευση της μη υπέρβασης του ατομικού, του εθνικού και του τομεακού ανώτατου ορίου. (βλ. 5^η αιτιολογική σκέψη Κανονισμού 316/2019)
4. Η περίοδος ισχύος του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1408/2013 παρατείνεται μέχρι την 31^η Δεκεμβρίου 2027.

Κατά τα λοιπά, για το πλαίσιο χορήγησης ενισχύσεων ήσσονος σημασίας (de minimis) σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1408/2013 απαιτούνται: α) η ενημέρωση της Ευρωπαϊκής Ένωσης με την αναγνώριση της ανάγκης χορήγησης της εν λόγω ενίσχυσης και β) ο υπολογισμός του συνολικού ποσού που θα χορηγηθεί.

Ειδικότερα, όσον αφορά στη χορήγηση κρατικών ενισχύσεων ήσσονος σημασίας στους αιγοπροβατοτρόφους της νήσου Λέσβου, επισημαίνεται ότι :

1) Με την υπ' αριθ. 601/165828/30.11.2018 (ΦΕΚ Β' 5557) Κοινή Υπουργική Απόφαση, 2.401 κτηνοτρόφοι της νήσου Λέσβου έλαβαν ενίσχυση ύψους 1.885.400,00 €, λόγω ειδικών δυσχερειών που παρουσιάστηκαν κατά το έτος παραγωγής 2017 και

2) με την υπ' αριθ. 625/172187/11.12.2018 (ΦΕΚ Β' 5642) Κοινή Υπουργική Απόφαση, 1.941 κτηνοτρόφοι της νήσου Λέσβου έλαβαν ενίσχυση ύψους 1.586.174,45 €, λόγω ειδικών δυσχερειών δηλαδή επιζωotίας ευλογιάς των αιγοπροβάτων, που παρουσιάστηκαν κατά το έτος παραγωγής 2017 με σοβαρές επιπτώσεις κατά το έτος παραγωγής 2018.

Τέλος, επισημαίνεται ότι η ευλογία των αιγοπροβάτων συγκαταλέγεται στην περίπτωση της επιζωotίας που προσβάλλει το σύνολο ή μέρος της αγέλης του κατόχου της εκμετάλλευσης και ως εκ τούτου ο θάνατος αιγοπροβάτων από την εν λόγω νόσο δύναται να αποτελέσει γεγονός ανωτέρας βίας κατά τον Κανονισμό ΕΕ 640/2014. Για την εξέταση των περιπτώσεων ανωτέρας βίας, εφαρμόζεται ο ανωτέρω Κανονισμός και ειδικότερα το άρθρο 4 αυτού, στο οποίο προβλέπεται ότι, σε περίπτωση που ο γεωργός αδυνατεί να συμμορφωθεί με τις υποχρεώσεις του για λόγους ανωτέρας βίας ή/και εξαιρετικών περιστάσεων, γνωστοποιεί τους λόγους αυτούς εγγράφως στην αρμόδια υπηρεσία, εν προκειμένω, στην αρμόδια Περιφερειακή Διεύθυνση του Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε., προσκομίζοντας τα σχετικά δικαιολογητικά που τους στοιχειοθετούν, εντός δεκαπέντε (15) εργάσιμων ημερών από την ημέρα που είναι σε θέση να το πράξει. Σε περίπτωση θετικής γνωμοδότησης επί των αποδεικτικών στοιχείων, μετά το διοικητικό έλεγχό τους, ο γεωργός διατηρεί το

δικαίωμά του να λάβει ενίσχυση για τα ζώα που ήταν επιλέξιμα κατά τον χρόνο που προέκυψαν οι λόγοι ανωτέρας βίας ή/και οι εξαιρετικές περιστάσεις.

Σε εφαρμογή των ανωτέρω, οι περιπτώσεις απώλειας ζωικού κεφαλαίου που δύνανται να χαρακτηριστούν ως ανωτέρα βία ή εξαιρετική περίπτωση, σύμφωνα με την εγκύκλιο του Ολοκληρωμένου Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου (ΟΣΔΕ) 2014, είναι οι κάτωθι:

- i. επιζωοτία που προσβάλλει το σύνολο ή μέρος της αγέλης του κατόχου της εκμετάλλευσης,
- ii. υποχρεωτική σφαγή των ζώων της εκμετάλλευσης λόγω ασθενειών όπως βρουκέλλωση, ενζωοτική λεύκωση κ.λπ., που βεβαιώνεται με απόφαση και βεβαίωση σφαγής της Δ/νσης Κτηνιατρικής και
- iii. απαγόρευση επανασύστασης της εκτροφής για το χρονικό διάστημα το οποίο ορίζεται με σχετική απόφαση της Δ/νσης Κτηνιατρικής.

Σημειώνεται ότι, κατά την υποβολή της Ενιαίας Αίτησης Ενίσχυσης (ΕΑΕ), οι κτηνοτρόφοι έχουν τη δυνατότητα να δηλώσουν τόσο το εν ζωή ζωικό τους κεφάλαιο κατά τη στιγμή υποβολής της αίτησης, όσο και το απολεσθέν ζωικό κεφάλαιο που εμπίπτει σε περιπτώσεις ανωτέρας βίας, επί παραδείγματι λόγω επιβολής μέτρων για την εξυγίανση του ζωικού κεφαλαίου.

Σύμφωνα με τα προαναφερθέντα, τα αιτήματα ανωτέρας βίας που υποβλήθηκαν στις Περιφερειακές Διευθύνσεις του Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε. εξετάστηκαν και οι θετικές γνωμοδοτήσεις ελήφθησαν υπόψη κατά τη διαδικασία πληρωμής των άμεσων ενισχύσεων.

Επισημαίνεται ότι, οι όροι και οι προϋποθέσεις υποβολής αιτημάτων ανωτέρα βίας και εξέτασης αυτών από το έτος 2019 και εφεξής, ορίζονται αναλυτικά στην αριθ. 255/58529/22.03.2019 (ΦΕΚ Β'1112/) απόφαση του Υπουργού και των Υφυπουργών Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων. Σύμφωνα με την ανωτέρω απόφαση, η ευλογία των αιγοπροβάτων κατηγοριοποιείται στην υποπερίπτωση (αα) της παραγράφου 2 του άρθρου 2 (θάνατος/υποχρεωτική θανάτωση των ζώων) και σύμφωνα με το Παράρτημα Γ της ανωτέρω απόφασης, στην εν λόγω υποπερίπτωση: *«Ανωτέρα βία, για το έτος ενίσχυσης για το οποίο εξετάζεται το αίτημα, αναγνωρίζεται αποκλειστικά για το πλήθος των ζώων που πέθαναν είτε μετά την ημερομηνία υποβολής της ΕΑΕ ή/και πριν από αυτήν, από την 15η Μαΐου του έτους που προηγείται του έτους ενίσχυσης έως και την ημερομηνία υποβολής της ΕΑΕ.*

- Κατ' εξαίρεση είναι δυνατή η έγκριση ανωτέρας βίας για θάνατο ή υποχρεωτική θανάτωση που πραγματοποιήθηκε πριν από την ΕΑΕ στο χρονικό διάστημα από την 15η Μαΐου που προηγείται δύο έτη του έτους ενίσχυσης για το οποίο υποβλήθηκε το αίτημα ανωτέρας βίας έως και την ημερομηνία υποβολής της ΕΑΕ:

«α) στην περίπτωση εφαρμογής του προγράμματος γονοτυπικού ελέγχου για τον καθορισμό της ανθεκτικότητας των προβάτων ως προς την κλασική τρομώδη νόσο, β) σε εξαιρετικές περιπτώσεις κατά τις οποίες διατηρούνται τα περιοριστικά μέτρα που επηρεάζουν την εκμετάλλευση για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο του ενός έτους, ακολουθώντας, εφόσον είναι απαραίτητο, τη διαδικασία που προβλέπεται στην παράγραφο 3 του άρθρου 7.

- ειδικότερα για την περίπτωση των θανάτων ζώων οφειλόμενων στα νοσήματα της υποπερίπτωσης αα της παραγράφου 2 του άρθρου 2, αναγνώριση γεγονότος ανωτέρας βίας δύναται να πραγματοποιηθεί για τους θανάτους εντός του χρονικού διαστήματος που αρχίζει επτά ημέρες πριν την έκδοση απόφασης λήψης μέτρων επί επιβεβαίωσης σε μολυσμένη εκτροφή έως και την έκδοση του πρακτικού θανάτωσης και καταστροφής (...).».

Η ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΦΩΤΕΙΝΗ ΑΡΑΜΠΑΤΖΗ

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

1. Βουλευτή κα Μ. Κομνηνάκα
2. Βουλευτή κα Δ. Μανωλάκου
3. Βουλευτή κ. Μ. Συντυχάκη